

مرور اخبار

اعتبار آمریکا در حال کاهش

نتایج نظر خواهی های بعمل آمده توسط «پرواکت پیوی» آمریکایی دال بر این دارند که اعتبار ایالات متحده آمریکا در خارج سریعاً و حتی در چارچوب نزدیک ترین هم پیمانان وی کاهش می یابد. در هنگام بررسی و مطالعه اعتبار ایالات متحده آمریکا در این کشور و ۱۴ کشور جهان اطلاعات وزارت امور خارجه ایالات متحده آمریکا مورد استفاده قرار گرفته اند.

تحقیق کنندگان چنین جمع بندی می کنند که جنگ بر علیه عراق بر روی اعتبار ایالات متحده آمریکا نه تنها در کشورهای مسلمان بلکه آسیا و اروپا تأثیر منفی گذاشته است. در ضمن در ۱۰ کشور از ۱۴ کشور یاد شده اکثریت افراد مورد نظر خواهی قرار گرفته حضور نظامی آمریکا در عراق را برای صلح کره زمین «تهدیدی برای صلح» بحساب می آورند.

در تراز و به و تحلیل نتایج نظرسنجی خاطر نشان می شود که در ژان بر خورد مثبت نسبت به آمریکا در قبال شش ماهه قبلی از ۷۷٪ به ۶۳٪ در بریتانیا کبیر از ۸۳٪ به ۵۶٪ هندوستان از ۷۱٪ تا ۵۶٪ کاهش یافته و اما در اسپانیا تنها ۲۳٪ افراد مورد نظر خواهی قرار گرفته درباره آمریکا نظر مثبت داشته است.

هزمان بر خورد نسبت به ایالات متحده آمریکا در روسیه کمی بهبود یافته و از ۳۷٪ سال ۱۹۹۹ امسال به ۴۳٪ رسیده است. ضمناً مبارزه بر علیه تروریسم آمریکا حال از سوی هند و روسیه حمایت زیادی می شود و اماد رقیبه کشورها حمایت یاد شده کاهش یافته و یا در همان سطح قبلی باقی مانده است.

هایاستانی هانراپوتیون ۱۳۸۵/۳/۲۵

تأمین مالی خط لوله باکو - جیهان اشتباه بزرگ بوده است

دیروز در کمیسیون خدمات مالی کاخ نمایندگان ایالات متحده آمریکا تصمیمی اتخاذ شده که بر اساس آن اختصاص مبالغ دولتی به برنامه هایی که هدف محروم کردن ارمنستان از امکانات منطقه ای و تجاری را دنبال می کنند ممنوع می شود. این تصمیم در وهله اول به خط آهن فارص - آخالکالاک مربوط می شود و بدان معناست که کمیسیون مذکور کاخ نمایندگان ایالات متحده آمریکا طرح احداث این خط آهن را تأیید نمی کند. هنگام بررسی های انجام پذیرفته قبل از رأی گیری جوزف کراوتولی نماینده ای که طرح تصمیم مذکور را ارائه کرده بود اعلام کرده است: «با این تغییر ما بطور مشخص به دولت ترکیه و آذربایجان پیام می دهیم که حذف ارمنستان از برنامه های منطقه ای بی ثباتی تحریک می کند». برد شرممان همکاری وی هم خاطر نشان ساخته است که تأمین مالی خط لوله باکو - جیهان اشتباه بزرگ بوده و کنگره امروز باید این اشتباه را اصلاح کند.

هایاکان ژاماناک ۱۳۸۵/۳/۲۶

سفر روبرت کوچاریان به ایران

ویکتور سوقومونیان سخنگوی ریاست جمهوری ارمنستان روز پنجشنبه به رادیو آزادی گفت که روبرت کوچاریان اواسط تابستان، به احتمال قوی در ماه ژوئیه، طی سفر رسمی عازم ایران خواهد شد.

آرمن موسسیان وزیر انرژی ارمنستان ماه گذشته در تهران جزئیات سفر رئیس جمهور را با مقامات عالی رتبه ایرانی مورد بحث و بررسی قرار داده است.

گمان می رود که بررسی طرحهای انرژی میان ارمنستان و ایران در محور مذاکرات تهران خواهد بود.

رادیو آزادی ۱۳۸۵/۳/۲۵

ارمنستان مثبت ارزیابی شد (اجلاس شورای ناتو)

دیروز عصر اجلاس ادواری شورای ناتو در بروکسل به اتمام رسید. وزرای دفاع و امور خارجه ارمنستان که در این اجلاس شرکت می کردند، روند اجرای برنامه همکاریهای انفرادی ارمنستان و ناتو را ارائه نمودند.

وارتان اسکانیان وزیر امور خارجه ارمنستان در پاسخ به سوال رادیو آزادی گفت: «ارمنستان در پیمان آتلانتیک شمالی بطور کلی مثبت ارزیابی شد. ناتو معمولاً ۶ ماه یکبار اجرای برنامه را مورد ارزیابی قرار می دهد. در این راستا

گزارشی تهیه شده بود، وزیر دفاع و من توضیحاتی را ارائه دادیم، دیدگاه خودمان را در خصوص گزارش تشریح نمودیم. بطور کلی ۶ ماه اول اجرای برنامه مثبت ارزیابی شد. خاطر نشان شد که پیشرفت جدی وجود دارد.»

بگفته وارتان اسکانیان: «علیرغم اینکه ارزیابی کلی مثبت می باشد، ولی نمایندگان ناتو برخی کاستیها را نیز قلمداد کرده اند. صحبت در وهله اول در خصوص جذب افراد کشوری و غیر نظامی در سیستم نظارت مدنی وزارت دفاع می باشد. در این رابطه باید قانون تصویب شود. فکر می کنم که در ماههای آینده تحركات مثبت بدست خواهند آمد.»

وارتان اسکانیان در خصوص توسعه آتی روابط ارمنستان و ناتو ضمن اشاره به اینکه برنامه همکاریهای انفرادی چند سال ادامه خواهد یافت، افزود: «برنامه کنونی میان مدت می باشد، ولی برنامه کامل بسیار گسترده است و چند سال لازم است تا آن اجرا شود. تنها پس از تحقق این برنامه می توانم در خصوص قدمهای بعدی فکر کنیم. می توانم بگویم که در طی این بررسیها بطور مشخص احساس شد که همه سیاست تکمیل متقابل و گامهای ما را که در زمینه مسائل امنیتی بر می داریم، مثبت ارزیابی می کنند. این امر بسیار طبیعی تلقی گشته و حتی می توانم بگویم که مورد استقبال قرار می گیرد.»

رادیو آزادی ۱۳۸۵/۳/۲۵

باکو - جیهان در سیستم جدید انرژی

تانکر بریتانیایی در روز ۹ ژوئن ششصد هزار بشکه نفت خام آذربایجان را به بندر ساوونا منتقل کرد و به این ترتیب صدور اولین محموله نفت از طریق خط لوله نفت باکو - تفلیس - جیهان انجام پذیرفت.

راه اندازی خط لوله نفت مذکور نقش رو به رشد حوزه دریای خزر در بازارهای جهانی نفت را برجسته تر می سازد. این خط لوله بازتاب وضعیت ژئوپلیتیک پیچیده منطقه و تلاشهای ده ساله کشورهای کوچک قفقاز و نیروهای بزرگ فرمانطقه ای در راستای هموار ساختن راهی که موقع صدور انرژی خزری روسیه را دور بزند می باشد.

بعد از چهار سال ساخت و ساز و هزینه های بسیار بزرگ (این طرح ۳٫۹ میلیارد دلار تمام شد) راه اندازی خط لوله نفت باکو - تفلیس - جیهان بین ذخایر دریای خزر و بازارهای اروپای غربی ارتباط مستقیم ایجاد می کند.

آلترناتیوها و توجیه

متخصصین عرصه انرژی مدت طولانی نسبت به توجیه تجاری خط لوله نفت تردید داشتند. آنها تأکید می کردند که تعمیر خط لوله نفت شمالی باکو - نورووسیگ یا احداث خط تازه از طریق خاک ایران مسیر ارزاتر، کوتاهتر و امن تری برای صدور نفت دریای خزر به بازار جهانی بود.

تصمیم اتخاذ شده در سالهای دهه ۱۹۹۰ در مورد احداث خط لوله نفت به سوی بندر ترکی جیهان بیشتر ناشی از ملاحظات ژئوپلیتیک بود تا تجاری. این

ملاحظات شامل موارد زیر بود:

- تمایل واشنگتن مبنی بر ایجاد آلترناتیوهایی برای خطوط نفت تحت کنترل روسیه
- روابط نه چندان آذربایجان با روسیه که متحد ارمنستان در مناقشه قره باغ کوهستانی محسوب می شد.
- مجازاتهای ایالات متحده آمریکا نسبت به ایران، که سناریوی خط لوله نفت جنوبی را از دستور کار حذف کرد.
- فشار ترکیه جهت احداث مسیری زمینی ای که تراکم کاری تنگه های داردانل و بسفر را کاهش دهد.

تأثیر اقتصادی

از لحاظ کوتاه مدت انتظار می رود که خط لوله نفت باکو - تفلیس - جیهان تأثیر قابل ملاحظه ای بر بازار جهانی انرژی خواهد داشت. بر خلاف نفت غلیظ خلیج فارس، نفت «شیرین» آذربایجانی بلطف میزان کم گوگرد در ترکیب خود مهم ارزیابی می شود.

انتظار می رود که سازگاری این ماده با رشد سایر تولید کنندگان کوچک نفت همچون الجزایر و لیبی تا حدودی تقاضای بازار جهانی را که از محدودیتهای ظرفیت پالایش و ناکامی پیشنهادات رنج می برد بهبود بخشد.

معذک تأثیر درازمدت خط لوله باکو - جیهان چندان مؤثر نخواهد بود. محاسبات نشان می دهند که خط لوله باکو - جیهان در سال ۲۰۰۸ با رسیدن به نقطه اوج

داخلی را پیش برده اند. اینها راهکارهای ممکن سیاست خارجی باکو را افزایش بخشیده و امکان ادامه سیاست «مانور استراتژیک» بین روسیه و ایالات متحده آمریکا را فراهم ساخته اند.

بعنوان مثال علیرغم نزدیکی خیر با روسیه علی‌اف هنگام ملاقات با جرج بوش رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا در کاخ سفید در ماه آوریل به حد کافی اعتمادبنفس داشت. پروژه‌های انرژی و ارتباطات متنوع آذربایجان و ترکیه را عمیقتر ساخته اند، از جمله از طریق مانورهای نظامی مشترک در راستای تقویت امکانات دفاع از خط لوله نفت. این موارد به دولت اجازه داده اند که مخارج نظامی را نیز افزایش دهد و در رابطه با مناقشه قره باغ کوهستانی موضع‌گیری تهاجمی تر داشته باشد.

دولت میخائیل ساهاکاشویلی رئیس‌جمهور گرجستان نیز از طریق سود حاصله از ترانزیت نفت که سرمایه بزرگی برای بودجه گرجستان خواهد بود سود خواهد داشت. خط لوله نفت توجیهات سیاسی ساهاکاشویلی را در شرایطی که او پیگیر عضویت در ناتو و اتحادیه اروپاست نیز تقویت خواهد کرد. ارتباطات گرجستان با کشورهای غیرروس مشترک المنافع (اوکراین، آذربایجان، مولدووی) را خارج از سازمان گوام عمیقتر خواهد ساخت.

برای دولت نظریات خط لوله باکو-تفلیس-جیهان استراتژی «چندپیکانی» قزاقستان را پیش می‌برد. آن روابط قبلی با روسیه را حفظ نموده و همزمان موضع آستانا در مذاکرات جاری در خصوص سیاست انرژی با روسیه را تقویت می‌کند.

توافقنامه ای که اخیراً در مورد دوبرابر افزایش نرخ گاز صادراتی از قزاقستان به روسیه انعقاد شد حاکی از اینست. همزمان خط لوله باکو-تفلیس-جیهان به قزاقستان کمک می‌کند از ثروت انرژی خود در رابطه با مسئله تقویت روابط با بازیگران فرامنطقه‌ای از جمله اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا استفاده کند.

به این ترتیب بهره‌برداری از خط لوله باکو-تفلیس-جیهان علامتی در خصوص فروپاشی سیستمهای خط لوله منطقه ای به ارث رسیده از دوران شوروی و تحت نظارت روسیه می‌باشد.

سازمان «آنالییتیکا آکسفورد»

هایپاکان ژاماناک ۱۳۸۵/۳/۲۶

صحبت درباره حل سریع مسأله قره باغ واقع بینانه نیست

دکتر تسا هوفمن (ارمنی شناس آلمانی) معتقد است: «تا زمانی که قره باغ عملاً در مذاکرات شرکت نمی‌کند صحبت درباره حل سریع مسأله به نظر من چندان هم واقع بینانه نیست.

در رابطه با صلح تحمیلی زمانی لئون تریتوروسیان به وضوح سعی کرد راهکار غیرعوام پسندانه ای را برای حل مسأله پیش ببرد که برای محافل سیاسی و روشنفکران غیرقابل قبول بود. در نتیجه امر جامعه معترض شد و رئیس‌جمهور مجبور شد استعفا کند.

بعید نمی‌دانم که امروزه نیز امکان دارد چنین وضعیتی ایجاد شود اما امیدوارم مقامات فعلی ارمنستان درسهای عبرت سال ۱۹۹۸ را مدنظر خواهند داشت».

هایوتس آشخار ۱۳۸۵/۳/۲۶

مسأله قره باغ و اتحادیه اروپا (توضیحات دکتر تسا هوفمن)

دکتر تسا هوفمن در پاسخ به این سؤال «هایوتس آشخار» که «آیا عامل نفتی می‌تواند در امر حل مناقشه قره باغ تعیین کننده باشد؟» اظهار داشت: «بطور کلی مبارزه برای منابع انرژی بتدریج خشن تر می‌شود و عامل نفتی بدون شک همچنان تأثیرگذار است. اما در این موارد هرگز نمی‌توان بطور کامل اذعان داشت که فلان عامل برای حل نهایی فلان مناقشه تعیین کننده است. یعنی عامل نفت را نباید بطور جداگانه مشاهده نمود بلکه باید در کل و در بستر سایر عوامل مشاهده کرد که گاه به همان میزان مهمند.

مسأله قره باغ از دیرباز از عرصه روابط ارمنستان-آذربایجان خارج شده و دادن جنبه بین الملل به مناقشه منجر به آن شده است که دیگر اتحادیه اروپا مشخصاً به این موضوع علاقمند شده است. درست است مذاکرات در

ظرفیت خود یعنی روزانه یک میلیون بشکه فقط ۱۴ درصد تقاضای جهانی را تأمین خواهد کرد.

علاوه بر این بهره‌برداری تمام عیار خط لوله وابسته به قزاقستان است که انتظار می‌رود در سال ۲۰۰۸ سالانه ۲۰ میلیون تن نفت اختصاص دهد. در صورتی که آذربایجان هم سالانه ۳۰ میلیون تن نفت صادر کند، خط لوله باکو-جیهان با تمام قوا کار خواهد کرد.

تأمین نفت خط لوله باکو-تفلیس-جیهان

نگرانی‌های بین‌المللی در رابطه با نقش قزاقستان در خط لوله باکو-تفلیس-جیهان در روز ۵ می تشدید یافت، وقتی که الهام علی‌اف رئیس‌جمهور آذربایجان اعلام کرد که آذربایجان در سال ۲۰۰۸ به تنهایی می‌تواند به هدف تولیدی دست یابد.

بعد از آن باکو سعی کرد خود را از اعلامیه علی‌اف تفکیک کند و خاطرنشان ساخت که در صورت سناریوی «تنها» آذربایجان تحت خطر خالی شدن چاه آذری-چیراق-گیوشلی قرار خواهد گرفت.

ذخایر قابل احیای آذری-چیراق-گوشلی بالغ بر ۵,۴ میلیارد بشکه است، در مقابل ۱۰ میلیارد بشکه چاه قزاقی کاشاگان، که بر اساس برنامه باید به خط لوله باکو-جیهان تزریق شود.

بطور کلی ظرفیت کامل استخراج نفت قزاقستان که هم اکنون سالانه ۶۰ میلیون تن است و پیش‌بینی می‌شود که در سال ۲۰۱۵ به ۱۲۵ میلیون تن خواهد رسید، بطور غیر قابل قیاس بیشتر از ظرفیت آذربایجان است.

سپس در ماه ژوئن نورسلطان نظریات رئیس‌جمهور قزاقستان پیوستن کشورش به خط لوله باکو-تفلیس را تأیید کرد. وی اعلام کرد که مراسم امضای رسمی توافقنامه دوجانبه در آلماتا و در طی اجلاس شورای روشهای تماسهای متقابل و ایجاد اعتماد در آسیا در روز ۱۷ ژوئن برگزار خواهد شد.

بر اساس آن در دوران اولیه ۷,۵ میلیون تن نفت قزاقی به باکو-جیهان تزریق خواهد شد و بوسیله تانکر از بند آکتائو از طریق دریای خزر به باکو منتقل خواهد شد. بهره‌برداری تمام عیار نفت قزاقی بمنظور انتقال بوسیله باکو-جیهان منجر به احداث سیستم حمل و نقل خزری قزاقی خواهد شد و چاه کاشاگان را به پایانه‌های آذربایجانی وصل خواهد کرد.

این سیستم حدوداً بالغ بر چهار میلیارد دلار خواهد بود، که تقریباً برابر با قیمت خط لوله باکو-تفلیس-جیهان است. این مستلزم موافقت سایر کشورهای ساحل دریای خزر از جمله ایران، روسیه و ترکمنستان که تا کنون نتوانسته‌اند در مورد موقعیت حقوقی دریای خزر به توافق نهایی برسند خواهد بود.

یک سری همکاران تجاری خط لوله باکو-تفلیس-جیهان بعنوان مثال کونوکوفیلیس، ای‌ان‌آی، اینپکس و توتال در خصوص قصد خود مبنی بر تأمین مالی سیستم حمل و نقلی خزری قزاقستان اعلام کرده‌اند.

شرکت چورون تکزاکو که هم اکنون از چاه تنگیز قزاقستان به بندر گرجی باتومی نفت منتقل می‌کند نیز در خصوص علاقمندی خود نسبت به استفاده از خط لوله نفت باکو-جیهان بمنظور وصل کردن قزاقستان به بازارهای اروپایی از طریق خط لوله اعلام کرده است.

خط لوله گاز باکو-ارضروم

خط لوله نفت باکو-جیهان باعث اشتعال علاقمندی غرب نسبت به ذخایر گاز حوزه دریای خزر شده است. آذربایجان در ماه سپتامبر انتقال گاز از طریق خط لوله گاز باکو-تفلیس-ارضروم از چاه شاهدنیز را آغاز خواهد کرد.

مقامات آذربایجان انتظار دارند که خط لوله گاز جدید ممکن است به طرح نابوکو یعنی احداث خط لوله گاز به طول ۳ هزار و ۴۰۰ کیلومتر از ترکیه به اتریش ملحق شود. در صورت تحقق این همگرایی می‌تواند به صدور گاز حوزه دریای خزر به بازارهای اروپایی کمک کند.

قزاقستان با داشتن حدود ۳ تریلیون متر مکعب گاز می‌تواند از طریق احداث خط لوله ترانس خزری و سپس وصل کردن آن به خط لوله باکو-ارضروم یکی از صادر کنندگان اصلی گاز به اروپا گردد.

عواقب سیاسی

پروژه‌های خطوط خزری چه برای بعضی از کشورهای منطقه و چه برای کل منطقه عواقب سیاسی قابل ملاحظه داشته‌اند. در رابطه با آذربایجان پروژه‌های انرژی اجرا شده توسط غرب اهداف دولت در عرصه‌های سیاست خارجی و

سالیان متوالی ارمنستان را محاصره کرده و در قبال برقراری روابط دیپلماتیک پیش شرطهایی مطرح می کند که بهبود روابط را غیرممکن می سازد. وحید اردم رئیس کمیسیون امنیت آینده و توانایی های دفاعی اجلاس پارلمانی ناتو و نماینده ترکیه بنوبه خود خاطرنشان ساخته است که یکی از مسائل مهم اول برقراری دموکراسی در کشورهای قفقاز جنوبی است که برگزاری انتخابات آزاد و مردمی یکی از مهمترین عناصر آن می باشد و برگزاری انتخابات مطابق با معیارهای اروپایی در طی انتخابات سراسری سالهای ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ از مسائل مهم ارمنستان خواهد بود.

هایپاکان ژاماناک ۱۳۸۵/۳/۲۵

توضیحات مقام روسیه

درباره قتل‌های اخیر ارمنه در روسیه

الگ هایراپتوف مشاور اداره روابط بین منطقه ای و فرهنگی ریاست جمهوری روسیه روز گذشته اعلام داشت: «مقامات روسیه وحشیگریهای صورت گرفته نسبت به ارمنه در کشور خود را محکوم می کنند».

وی تأکید ورزید: «قاتلینی که در خیابانهای شهرهای ما قدم می زنند در دهه ۹۰ تربیت شده اند، افرادی عقب افتاده و فاقد ویژگیهای مثبت می باشند». اما بنا به اظهارات الگ هایراپتوف نمی توان این جوانان را فاشیست نامید. و اما در رابطه با مأموران پلیس روسیه؛ آنها در امر شناسایی مجرمین علاقمند هستند. هایراپتوف خاطرنشان ساخت: «در اینجا برآوردهای غیرعادلانه ای از مأموران پلیس روسیه صورت می گیرد اما هیچ کس به خاطر نمی آورد که در آوریل سال جاری حین دفاع از خانواده ارمنی در برابر جنایتکاران گرجی دو مأمور پلیس روس جان باخته اند».

هایپوتس آشخار ۱۳۸۵/۳/۲۵

آیا عامل انسانی باعث سقوط هواپیما آ ۳۲۰ گشته است

یا مورد فوق برای نجات متصدی روسی برج مراقبت به گردش گذاشته شده است

نشریه « مسکوفسکی کومسکومولتس » چنین گزارش داده است که : یکی از کارشناسانی که مسئله سقوط هواپیما آ ۳۲۰ را مطالعه و پیگیری می نماید چنین اعلام کرده است که : « کشف رمز جعبه سیاه هواپیما آ ۳۲۰ تقریباً به پایان رسیده است ». بر اساس این نشریه بعد از چند روز رسماً پیرامون مورد فوق اعلام خواهد شد. در ضمن تا آنجائی که روشن است عامل انسانی باعث سقوط هواپیما آ ۳۲۰ گشته نه اشکالات فنی. اعضاء کمیسیون کشف رمز با جزئیات هرچه بیشتر برای کشف علت سقوط هواپیما تلاش نموده براین نظر می باشند که عامل فنی باعث سقوط هواپیما نبوده است. هواپیما کاملاً سالم و بی نقص بوده و کمبود سوخت نیز نداشته است.

افرادی که علت سقوط هواپیما آ ۳۲۰ را بررسی می نمایند براین نظر می باشند که هواپیما به علت جهت گیری نمودن پرسنل خدمه هواپیما سقوط نموده است . یعنی خلبانان یا ترکیب خدمه در چنین مواقع خود را گم کرده اند و چنین احساسی به آنها دست داده است که آنها نه بر روی زمین هستند نه در آسمان. در ضمن دو مورد نیز به سقوط هواپیما نسبت می دهند که عبارتند از : ۱/ نامساعد بودن هوا ۲/ بی توجهی آنها

کارشناسان براین نظر می باشند که به احتمال قوی علت سقوط هواپیما آ ۳۲۰ راهکار دوم یعنی هوای نامساعد بوده، به همین علت بود که متصدی برج مراقبت دستور دور دوم را به خلبان داده است . خلبان خودش ارتفاع دور دوم را تعیین نموده به همین علت کنترل هواپیما از دست وی خارج و منجر به سقوط هواپیما گشته است.

قابل ذکر است که ، قبل از این خبر نامتوق راهکار دیگری به گردش گذاشته شد. بر اساس این خبر گناه سقوط هواپیما آ ۳۲۰ به متصدی برج مراقبت نسبت داده می شود زیرا وی بدون در نظر داشتن توانائی خلبان ارمنی به وی اجازه هواپیما فرود نداده است.

آزگ ۱۳۸۵/۳/۲۵

چارچوب گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا ادامه دارند و هیچ کس و هیچ مرجع بین المللی مدعی جایگزینی رؤسای مشترک در رسالت صلح جویانه ایشان نیست. اما اتحادیه اروپا علاقمند است و علناً اعلام می کند که آماده است مبالغ هنگفتی در اختیار طرفین قرار دهد تا خسارات وارده را جبران کنند اگر البته راه حلی پیدا شود که برای همه طرفین قابل قبول باشد».

هایپوتس آشخار ۱۳۸۵/۳/۲۶

قتل ارمنه در مسکو سفارشی است

سرگئی شاکاریانتس کارشناس سیاسی و تحلیلگر مرکز پژوهشی "قفقاز" در گفتگو با رادیو آزادی ابراز یقین نمود که رخدادهای جاری در مسکو در قبال ارمنه اقدامات برنامه ریزی شده می باشند. بگفته وی: "قتلهای اخیر در مسکو از سوی برخی نیروها سفارش می شوند. مکانیزم بسیار ساده است: فرض کنید سفارش دهنده ای وجود دارد که فرق ندارد از کجاست، از گرجستان است، از آذربایجان، از ترکیه یا متولد خود روسیه می باشد، پول را پرداخت نموده و جنایت صدارتمنی را سفارش می دهد که متعاقباً اجرا می شود." سوال: "یعنی فکر می کنید که اقدامات مزبور سفارشی هستند؟" سرگئی شاکاریانتس: "صد درصد."

سوال: "قتل نوجوانان ۱۷ ساله هم سفارشی است؟" سرگئی شاکاریانتس: "بله. راحت می توان ۱۰۰ دلار داد و "نیاز" خود را سفارش داد. من یقین دارم که در اکثر کشورهای جامعه مشترک المنافع، با توجه به سطح گسترده فقر، به آسانی می توان این "سفارشات" را داد." سوال: "چه کسانی سفارش دهنده هستند؟"

سرگئی شاکاریانتس: "من راستش را بگویم، ترجیح می دهم که ارگانهای امنیتی ملی ارمنستان و روسیه به این سوال پاسخ دهند. فکر می کنم سرویسهای امنیتی ارمنستان و روسیه باید برنامه مشترک جدی را در این خصوص انجام دهند. یقین دارم که در نتیجه این کار تمام فاینانس کنندگان که در مسکو یا توابع مسکو مستقر گشته و گروههای مجرم را به جان این و آن می اندازند، افشا خواهند شد. محافل گسترده بخوبی اطلاع دارند که چه کسی این گونه کارها را سازمان می دهد."

سوال: "هدفتان چیست؟"

سرگئی شاکاریانتس: "اقوام مختلفی در روسیه زندگی می کنند و این اقدامات در وهله اول در راستای تجزیه بافت جمعیتی روسیه می باشند. امروز ارمنه را بقتل می رسانند، فردا شاید اقوام دیگر را مورد هدف قرار دهند. این امر بالاخره خشم و انزجار اقوام ساکن در روسیه را بر می انگیزد. هدف نهایی این اقدامات تجزیه روسیه می باشد. بطور مشخص، سفارش دهندگان با قتل ارمنه قصد دارند نزد ما ارمنه احساسات ضدروسی ایجاد کنند، چیزی که سالیان متمادی وجود نداشته است. با این حرکات سعی می کنند نشان دهند که زندگی ارمنه در روسیه تحت مخاطره خواهد بود. این نظر را به ارمنه تلقین می کنند که به روسیه نروید، با روسیه ارتباط نداشته باشید."

سوال: "کنایه شما به این معناست که اقدامات مذکور از خارج هدایت می شوند؟"

سرگئی شاکاریانتس: "صد درصد. عدم شفافیت در رسیدگی به پرونده های مزبور نیز به این امر کمک می کند. ارگانهای مربوطه می دانند که چه کسانی محافل افراطی در روسیه را فاینانس می کنند."

ایگور مورادیان کارشناس سیاسی نیز یقین دارد که اقدامات اخیر در قبال ارمنه برنامه ریزی شده می باشند. بگفته وی: "در این میان مراکزی کار می کنند، روابط آذربایجان و ترکیه به همدیگر نزدیک می شوند و قتل‌های مذکور از سوی برخی از نیروهای روسی که در این خصوص ذنبفع می باشند، صورت می گیرند."

رادیو آزادی ۱۳۸۵/۳/۲۵

بزرگترین خطر برای ارمنستان از جانب ترکیه است

دیروز هنگام میزگرد برگزار شده در مجلس ملی، که اعضای کمیسیونهای مسائل امنیت آینده و توانایی های دفاعی و مدیریت مردمی اجلاس پارلمانی ناتو در آن شرکت می کردند، واهان هوانسیان معاون سخنگوی مجلس ملی جمهوری ارمنستان در پاسخ به سوال فرنک کوک نماینده بریتانیای کبیر اعلام کرده است که ترکیه بزرگترین خطر برای ارمنستان است. بگفته واهان هوانسیان این کشور

باد آورده را باد می برد

«هنگامی که ایرانیان شهر اسکندریه در کشور مصر را محاصره کردند، رومیان در صدد نجات دادن ثروت شهر برآمدند و آن را در چند کشتی نهادند. اما باد مخالف وزید و سفاین را به جانب ایرانیان راند. این مال کثیر را به تیسفون فرستادند و به نام گنج باد آورد موسوم شد.»

اما به روایت دیگر که مورد تصدیق غالب مورخان اسلامی می باشد، نوبتی فوکاس قیصر روم، اموال بی قیاس خویش را از بیم دستبرد مخالفان در هزار کشتی (البته کشتی های شرعی آن زمان)، به سوی یکی از مواضع حصین کارتاژ فرستاد. این اموال سبک وزن و گرانبها عبارت بود از زر و گوهر و مروارید و یاقوت و دیبهای گوناگون که باد مخالف کشتی ها را به سوی اردوی ایرانیان برد و خسرو پرویز این گنج را "گنج باد آورد" نامید و گفت: «من بدین گنج سزاوارترم که باد این را سوی من آورد». و بارید موسیقیدان نامدار ایران، آهنگ معروف گنج باد آورد را به افتخار دست یافتن به این گنج ساخته است.

می گویند دو بار اموال بی قیاسی از خزانه خسرو پرویز به سرقت رفت؛ و یکبار هم در سال ۶۲۸ میلادی بود که هرقل تیسفون را غارت کرد، که اتفاقاً همه از این گنج باد آورد بوده است و به همین مناسبت طرفا از باب طنز و عبرت گفتند: «باد آورده را باد می برد.» و این عبارت از آن تاریخ ضرب المثل گردیده است.

هفت خم خسروی

گنج عروس، گنج باد آورد، گنج خسروی، گنج افراسیاب، گنج سوخته (یا ساخته)، گنج خضرا و گنج شادورد که در اصطلاح عامه به هفت خم خسروی معروف است.

بعد از سیزده سال سلطنت، در گنجهای خسرو پرویز، مقدار هشتصد میلیون مثقال نفود جمع شده بود که به پول امروز بالغ بر یک میلیارد فرانک طلا می شود، و البته این علاوه بر غنایم جنگی بود که بعدها نصیبش گردید. از این گذشته مقدار کثیری جواهر و جامه های گرانبها داشت که غالب آنها از عجایب روزگار بود. از طرف دیگر در حرم خویش، سه هزار زن داشت؛ غیر از زنان و دخترانی که خدمتکار و خواننده و نوازنده و رقاصه بوده اند. سه هزار خادم و هشت هزار و پانصد مرکب سواری، من جمله اسب معروف به شبدیز و هفتصد و شصت فیل و دوازده هزار قاطر برای حمل بار و بنه و بیست هزار شتر داشت. همچنین سرکش و باربد یا پهلبد، سر حلقه رامشگران و ترانه سازان درباری بودند و هر شب شش هزار مرد جنگی به حراست و پاسداری پرویز قیام می نمودند. چون خسرو پرویز بوی پوستهای تحریر را دوست نداشت، فرمان داد که نامه ها را بر کاغذی که به گلاب و زعفران آغشته باشند بنویسند. بهترین عطرهایی که خسرو پرویز استعمال می کرد، ترکیبی از عصاره گل فارسی و شاهسپرم سمرقندی و ترنج طبری و نرگس مسکی و بنفشه اصفهانی و زعفران قمی و نیلوفر سیروانی و عود هندی و مشک تبتی بود که به قول "ریدک خوش آرزوک" غلام خسرو پرویز، بوی بهشت از آن استشمام می شد. خسرو پرویز دوستانه متقال زرمشت افشار داشت، که چون موم نرم و نقش پذیر بود. دستاری بود که شاه دست را با آن پاک می کرد و هر وقت می خواستند آن را صاف و تمیز کنند در آتش می انداختند. (ظاهراً این دستار از پنبه کوهی بوده است که آتش چرک را پاک می کرد ولی آنرا نمی سوزانید)

مال و ثروتی که بدون رنج و زحمت به دست آید خود به خود از دست می رود، زیرا سعی و تلاشی در تحصیل آن بکار نرفته تا قدر و قیمت آن بر صاحب مال و مکنت معلوم افتد. مال و ثروت باد آورده چون به دیگری تعلق دارد، همیشه دستخوش باد حوادث است و صاحبش هر آینه از آن طرفی نخواهد بست.

بیهود نیست که در ممالک راقیه و پیشرفته، ثروتمندان واقع بین، فرزندانشان را مجبور می کنند که به هنگام تحصیل علم و دانش، ساعات فراغت را شخصاً کار کنند و به مال و منال پدر خوشدل و دلگرم نباشند. چه فرزندی که در عنفوان جوانی کار کند قطعاً احساس رنج و زحمت می کند و پس از مرگ پدر ثروت موروثی را به دست تطاول و اسراف نمی سپارد.

اکنون به ریشه تاریخی ضرب المثل بالا می پردازیم:

خسرو پرویز از پادشاهان مشهور سلسله ساسانی بود که لشکر کتیهای عظیم و خوشگذرانیهایی بی حد و حصر او و درباریانش کشور ایران را از اوج حشمت و شوکت به حضيض انقراض و نیستی کشانید. اگر چه به ظاهر بزدگرد سوم از قشون عرب شکست خورد، ولی عامل شکست و انحطاط از ندانم کاریها و نابسامانیهای عصر خسرو پرویز فراهم آمد. خسرو پرویز عاشق بی قرار زن و زر و دستدار خواسته و تجمل بود. در طول مدت سلطنت خود به قول صاحب کتاب حبیب السیر تعداد صد گنج و به عقیده سایر مورخان هفت گنج تدارک دید. نامه های آنها به شرح زیر است: گنج عروس، گنج باد آورد، گنج خسروی، گنج افراسیاب، گنج سوخته (یا ساخته)، گنج خضرا، و گنج شادورد که در اصطلاح عامه به هفت خم خسروی معروف است.

حکیم ابوالقاسم فردوسی، هفت گنج خسرو پرویز را در کتاب شاهنامه این طور تعریف می کند:

نخستین که بنهاد گنج عروس

ز چین و ز برطاس و از هند و روس

دگر گنج باد آورش خواندند

شمارش بکردند و درماندند

دگر آنکه نامش همی بشنوی

تو خوانی ورا دیبه خسروی

دگر نامور گنج افراسیاب

که کس را نبود آن بخشگی و آب

دگر گنج کش خواندی سوخته

کز آن گنج بد کشور افروخته

دگر گنج کز در خوشاب بود

که بالاش یک تیر پرتاب بود

که خضرا نهادند نامش ردان

همان نامور کاردان بخردان

دگر آنکه بد شادورد بزرگ

که گویند رامشگران سترگ

راجع به تاریخچه گنج باد آورده که موضوع این مقاله می باشد در کتب تاریخی چنین آمده است: